

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd
Titel	UDU alm. del. Samrådsspørgsmål I og J
Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg (spørgsmålene er stillet efter ønske fra Johanne Schmidt-Nielsen, EL).
Taletid	Ca. 10 minutter
Tid og sted	Tirsdag den 10. november 2009 <u>kl. 13.30</u>

1. Indledning

- Uddannelsesudvalget har stillet to spørgsmål om en undersøgelse fra Danmarks Tekniske Universitet af indeklimaet på danske skoler, som danner baggrund for dette samråd.
- Spørgsmålene aktualiseres endvidere af, at Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) i torsdags offentliggjorde sin årlige rapport om elevernes syn på undervisningsmiljøet i grundskolen.

2. Spørgsmål I

Vil ministeren kommentere den undersøgelse af indeklimaet på danske skoler fra Danmarks Tekniske Universitet, der viser problemer med luftkvaliteten i 56 pct. af 734 testede klasselokaler?

Undersøgelsen er omtalt på [dr.dk/Nyheder 26/10-09](http://dr.dk/Nyheder/26/10-09): "Indeklimaet i halvdelen af landets skoler er for dårligt".

Svar:

- Det er fastsat i undervisningsmiljøloven, at eleverne har ret til både et fysisk og psykisk godt undervisningsmiljø. Det er bekymrende, hvis der på halvdelen af landets skoler er problemer med indeklimaet. Jeg er ganske enig i, at et godt indeklima er meget væsentligt for børnenes indlæring.
- Det er godt, at rapporten fra DTU sætter fokus på problemet. Det er samtidig en god ide, at eleverne er blevet inddraget i arbejdet med rapporten. Ifølge undersøgelsen har over halvdelen af de danske skole- og gymnasieklasser, som har deltaget i målingen af indeklimaet, målt CO₂-koncentrationer, der ligger over den anbefalede grænse.
- Det er eleverne selv, der har udført målingerne af CO₂ i luften. Det har været en lærerig proces for eleverne, hvor det, at der er taget udgangspunkt i deres egen hverdag, uden tvivl har været motiverende.

- Det fremgår af pressemeddelelsen fra DTU og Dansk Naturvidenskabsformidling, der står bag undersøgelsen, at forsøget ikke er udført af eksperter og derfor ikke kan stå alene. Men man tolker resultaterne som et tegn på, at det står skidt til med indeklimaet på de danske skoler.
- Folkeskolen er som bekendt en kommunal opgave. Det er derfor kommunerne, der har ansvaret for, at skolerne lever op til undervisningsmiljøloven.
- For lærerne gælder arbejdsmiljøreglerne. Selv om det formelt er lærerne, der er beskyttet af arbejdsmiljøregler, har eleverne jo også gavn af, at lærernes arbejdsmiljø er i orden, da de befinder sig i de samme lokaler.
- Arbejdstilsynet fører tilsyn med folkeskolerne i lighed med, hvad tilsynet gør i alle andre virksomheder med ansatte. Og Arbejdstilsynet har mulighed for at give påbud, hvis arbejdsmiljøreglerne er overtrådt.
- At eleverne også tilgodeses gennem arbejdsmiljøloven, som gælder for lærerne, kan blandt andet ses af, at Arbejdstilsynet er kommet med mange påbud til folkeskolerne. I 2008 har Arbejdstilsynet givet 130 påbud om indeklima på folkeskoler, og 47 skoler har fået vejledning om reglerne.
- Arbejdsmiljøloven skal overholdes, og er der skoler med dårligt arbejdsmiljø, som har fået påtale af Arbejdstilsynet, er det kommunernes ansvar, at der bliver fulgt op på påtalen.
- Det er ikke regeringen, der tager stilling til, hvordan pengene skal prioriteres i de enkelte kommuner. Det er en lokal afgørelse for kommunalbestyrelsen som skoleejer og den enkelte skole som kommunal institution. Jeg tror i øvrigt også, at kommunerne helst er fri for, at jeg som undervisningsminister skal fortælle dem, hvordan de skal bruge deres penge.
- Jeg er fuldt ud klar over, at nogle mener, at kommunerne ikke har midler til at rette op på problemerne. Men det forholder sig rent faktisk sådan, at regeringen her i foråret har indgået en økonomisk aftale med KL, der indebærer et markant investeringsløft i 2010.
- Det investeringsløft sikrer kommunerne historisk gode muligheder for at forbedre de fysiske rammer på skolerne. Aftalen sikrer fuld finansiering til et samlet kommunalt anlægsniveau på 20 mia. kr. Samtidig er der ikke aftalt et loft for de kommunale anlægsinvesteringer i 2010.
- Det fremgår af aftalen, at der i 2010 udmøntes i alt 4 mia. kr. fra kvalitetsfonden til de borgernære serviceområder – som blandt andet omfatter folkeskolerne. Det betyder, at kommunerne skal løfte investeringsniveauet på kvalitets-

fondsområderne fra et niveau på 5 mia. kr. de senere år til mindst 9 mia. kr. i 2010.

- Der er derudover afsat en lånepulje på 800 mio. kr. til kommunale investeringer specifikt på folkeskoleområdet.
- Der er også flere elementer i aftalen, der kan afhjælpe en trængt økonomi hos enkeltkommuner. Der er givet ekstra midler til særligt vanskeligt stillede kommuner og afsat en ekstra stor ramme til lånedispensationer. Og så vil jeg da også nævne, at et mindre antal trængte kommuner har fået lov til at hæve skatten samlet set for 500 mio. kr.
- Som man nok vil være bekendt med, har Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) i torsdags offentliggjort en rapport om elevernes syn på undervisningsmiljøet i grundskolen. Det fremgår af rapporten, at eleverne ikke synes, at indeklimaet er i orden på mange skoler. Og i øvrigt har hovedparten af eleverne også givet udtryk for, at toiletterne ikke er i orden.
- Men netop med hensyn til toiletterne vil jeg godt gøre opmærksom på, at der for 2009 og 2010 er afsat en ansøgningspulje på i alt 100 mio. kr. til renovering af toiletforholdene i folkeskoler og i daginstitutioner i de kommuner, som kan dokumentere, at de ikke har midler til at prioritere vedligeholdelsen af toiletterne inden for kommunens økonomiske rammer. Puljen udmøntes i år og i 2010.
- Kommunalbestyrelserne kan derfor ikke tilskrive dårlige toiletforhold manglende økonomiske midler. Er der til stadighed dårlige toiletforhold, afspejler det altså, at en række kommuner ikke har prioriteret midler til vedligeholdelse.
- Det samme gælder i forhold til udluftning og ventilation, som er dét, DTU's rapport handler om: Med det massive investeringsløft til kommunerne er det en prioriteringssag, hvor der skal tilføres midler. Jeg mener med andre ord, at der gennemgående er et fornuftigt økonomisk grundlag for den kommunale service inden for folkeskoleområdet.
- Jeg er godt klar over, at det kan tage tid at få lavet fx ventilationsanlæg og andet til forbedring af indeklimaet. Indtil de optimale løsninger er gennemført, kan det så blive nødvendigt at lufte mere ud og for eksempel sørge for, at eleverne kommer ud i hvert frikvarter.

3. Spørgsmål J

Mener ministeren jf. undersøgelsen af indeklimaet på skolerne, at de nuværende regler om undervisningsmiljø giver en tilstrækkelig beskyttelse af eleverne i landets skoler?

Svar:

- Danmarks Tekniske Universitets undersøgelse giver ikke belæg for at antage, at en ny og skærpet lovgivning på området ville føre til et bedre undervisningsmiljø. Undervisningsmiljøloven er klar:
- Loven fastsætter en pligt for skolelederne til blandt andet at sørge for, at der udarbejdes en skriftlig undervisningsmiljøvurdering af sikkerheds- og sundhedsforholdene og af det fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø.
- Undervisningsmiljøvurderingen skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de eventuelle miljøproblemer. Samtidig skal der udarbejdes en handlingsplan, hvoraf det fremgår, i hvilken takt og rækkefølge problemer kan løses.
- Undervisningsministeriet har ansvaret for undervisningsmiljøloven. Loven skal bidrage til, at eleverne får det maksimale udbytte af undervisningen. For der er ikke tvivl om, at undervisningsmiljøet betyder meget for, om eleverne får det ud af undervisningen, som de skal.
- Det er bestemt i undervisningsmiljøloven, at elever og studerende har ret til et godt undervisningsmiljø. Og loven indebærer, at skoleledelsen skal sørge for at kravene opfyldes – ligesom eleverne skal medvirke til det gode undervisningsmiljø.
- Herudover tilgodeses elevernes sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold af regler i byggelovgivningen og i sundhedslovgivningen.
- Vi har kun brug for én arbejdsmiljølov. Den omfatter til gengæld alt, hvad der i den lov er defineret som arbejde og øvelser af arbejdsmæssig karakter, men ikke teoriundervisning.
- Arbejdsmiljøloven er ikke egnet til at regulere forholdene for elever og studerende. For man kan ikke sammenligne forholdet mellem elever og uddannelsessted med forholdet mellem arbejdstager og arbejdsgiver.
- Og da elevernes vilkår på mange punkter bliver tilgodeset af, at lærerne og de ansattes arbejdsmiljø er omfattet af arbejdsmiljøloven, er eleverne reelt ganske godt beskyttet.

- Nogle ønsker nok, at undervisningsmiljøloven skulle indeholde sanktionsbestemmelser i tilfælde af overtrædelse af loven. Men for folkeskolens vedkommende er det nu engang kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for skolerne, herunder for overholdelse af undervisningsmiljøloven.
- Der er ikke behov for flere regler. Det gælder om at bruge de regler, vi allerede har.